GAZETA Wielkiego Xięstwa POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 293. W Srodę dnia 15. Grudnia. **1841.**

Wiadomości zagraniczne.

Polska.

Z Warszawy, dnia 10. Grudnia.

Zawczoraj odbyła się doroczna uroczystość orderu wojskowego Dawcy zwycięztw ś. Jerzego. O godzinie 10 z rana, było solenne nabożeństwo w katedralnym soborze. Na kościelnéj paradzie znajdowało się Kawalerów tego orderu, Generałów 30, Sztab-Oficerów 34, Oficerów 50, podoficerów i żołnierzy 414. Po nabożeństwie, JO. Feldmarszałek Xiążę Warszawski, Naczelny Wódz czynnéj armii, ozdobiony wielką wstęgą tegoż orderu, na czele Kawalerów udał się do zamku, gdzie było śniadanie, przy którém spełniono za zdrowie N. Pana, Jego N. Rodziny, oraz Naczelnego Wodza.

Onegdaj rozstał się z tym światem śp. Fran. Zakrzewski, b. Nacz. wydz. w Kom. R. s. w.

W dniu 6. b. m. przeniósł się do wieczności Joachim Starnopolski, b. Prezes byłéj Kommissyi Województwa Podlaskiego.

Rossya.

Z Petersburga, dn. 21. List. (3. Grudnia).

Rozkaz dzienny Ministra wojny. — Obóz pod Krasnem Siołem, dnia 19. Lipca 1841.: „Jego Cesarska Mość dla dopełnienia przepisów o przyjmowaniu do wojska szlachty i ochotników, najłaskawiéj raczył rozkazać. O szlachcie. 1) Dozwolić przyjmować synów ubogiéj szlachty do służby wojskowéj na koszt skarbowy, ale właściwie do piechoty i nad komplet naznaczony dla Junkrów i Podchorążych w etatach pólkowych i linijno batalionowych. 2) Prawo to przyznać téj tylko szlachcie, która podług danego na piśmie zaświadczenia cywilnych Gubernatorów i gubernijalnych Marszałków, rzeczywiście niema zgoła sposobów utrzymania się o własnym koszcie. Świadectwa te szlachta obowiązani są składać przy prośbach o ich przyjęciu. 3) Szlachtę tę na mocy prawideł przepisanych w postanowieniu Najjaś. Cesarza ogłoszonem w rozkazie dziennym Wojennemu Zarządowi d. 18. Lutego 1840. roku Nr. 14., po odbyciu examinu, zaliczać na służbę: a) tych co złożą examen dostateczny, jako unteroficerów i dawać im unteroficerskie opatrzenie; b) tych co examinu nie złożą i nieumiejących pisać, jako szeregowych i podług tego dawać opatrzenie. 4) Przyjmowanie szlachty do jazdy zostawić jak jest dotąd: to jest, przyjmować nad komplet nie inaczéj, jak na własny koszt.—O ochotnikach. 5) Wszystkich ochotników, chcących wstąpić do wojska, do piechoty lub do jazdy, podług prawideł w przywiedzionym

wyżéj rozkazie Nr. 14. przepisanych, examinować, a tych co zdadzą examen, zaliczać jako unteroficerów, innych zaś, jako szeregowych. W obu tych razach dzieci cudzoziemców i kupców, które mają prawa służące ochotnikom, nie mają być nadal przyjmowane, tylko na koszt własny. 7) Z synów Oberoficerów, tudzież kapłanów i pastorów, przyjmować na koszt skarbowy tych tylko, co złożą świadectwa miejscowéj Zwierzchności, że są rzeczywiście ubodzy i nie mogą z siebie utrzymać się w pułkach, innych zaś przyjmować tylko na koszt własny. — Tę wolę Monarszą ogłaszam zarządowi wojskowemu, dla stósownego spełnienia." — (Podp.) General-Adjutant Xiążę Czernyszew.

W Petersburgu, w 2. Admiralicyjnéj części miasta ukończony i otwarty został most, łączący między sobą dwa place zwane Nikolskie, a przez to i dwa kwartały miasta, zwane wielką i małą Kołomną. N. Cesarz Jmć rozkazał ten most nazwać Nowo Nikolskim.

Francya.

Z Paryża, dnia 6. Grudnia.

Messager zawiera co następuje: „National twierdzi, że Generała Porucznika Bugeauda odwołano i że o wyborze następcy jego myślą. Twierdzenie takowe i wyprowadzone z tąd przez Nationala wnioski są zupełnie fałszywe. General Bugeaud na własne swe żądanie mieć będzie udział w pierwszych pracach Izby deputowanych a następnie jak najprędzéj do Afryki powróci. Missya Generała Porucznika Rumigniego jest tylko tymczasowa. General Bugeaud zanadto dobrze pojął interes osady i za nadto dobrze popierał widoki rządowe, ażeby położone w nim zaufanie mogło być osłabione."

Donoszą z Tulonu pod d. 2. b. m.: „Od wczoraj wielki ruch w naszym porcie spostrzegać się daje. Cztery okręty liniowe, kilka lekkich statków i okręt parowy „Brandon" otrzymały rozkaz udania się pod żagle. Liniowe okręty są „Friedland" o 120, „Jemappes" o 100, „Ville de Marseille" i „Genereux" o 80 działach. O przeznaczeniu téj flotylli, prócz mnóstwa domysłów, nic pewnego nie wiemy."

Dziennik handlowy, niezmordowany w wyszukiwaniu dowodów przeciw obwarowaniu miasta Paryża, powiada dziś, że wielu deputowanych przybyło do Paryża w zamiarze wzięcia rzeczy téj jeszcze raz pod gruntowną rozwagę, zanim na żądane kredyta zezwolą.

Pan Lamartine dziś lub jutro w Paryżu stanie. Temps powiada, że napisał list do Pana Sauzeta z oświadczeniem, iż wcale nie było zamiarem jego rozpoczynać z nim walki o krzesło prezesowskie. Presse nic jeszcze o liście tym nie wspomina.

General Porucznik Rumigny wyjechał wczoraj do Algieru. Poprzednio długo się naradzał z Królem, Xięciem Orleańskim i Ministrem Wojny.

Zakupione na rachunek rządu w Anglii 2,500 koni, z których każdy w przecięciu kosztuje 900 fr., według zdania oficerów wysłanych po ich odebranie, mają wcale być nie zdatne pod jazdę.

Według Moniteur parisien rząd przedłoży na następnem zgromadzeniu Izb zupełny system kolei żelaznych dla całéj Francyi, ale na ten rok zaproponuje tylko projekt do założenia dwóch linij, to jest z Paryża do Lille i z Paryża do Lyon przez Bourgogne. Inne wielkie rozgałęzienia zostaną późniéj do skutku przywiedzione; między temi pierwsze zajmą miejsce linie z Paryża do Marsylii i linia, która ma połączyć Bordeaux i Bajonne ze stolicą.

Anglia.

Z Londynu, dn. 4. Grudnia.

Dziś rano udała się N. Królowa z orszakiem z pałacu Buckinghamskiego do królewskiéj kaplicy w pałacu St. James, gdzie Arcybiskup kantuareński odmówił nad nią błogosławieństwo po szczęśliwie odbytém rozwiązaniu.

Dziś był wyznaczony termin w procesie przeciw Sekretarzowi w wydziale skarbowym Beaumont Smith, przed centralnym Trybunałem kryminalnym. Skarga ułożona była o zfałszowanie biletów skarbowych, a obżałowany przyznał się także zaraz do winy, a tak sprawa ta nie długo trwała. Skoro bowiem pozwolono obżałowanemu przeczytać pismo, ułożone w celu wystawienia występku swego w mniéj ohydném świetle, skazano go na wywiezienie z kraju na całe życie.

Times i Kuryer wspominają o hiszpańskich zabiegach w Portugalii, mających na celu wywołanie skonfederowanego ruchu i zmuszenie Królowéj Donny Maryi do zrzeczenia się korony na korzyść jéj syna Don Pedra. Poseł hiszpański w Londynie, Pan Aguilar, mocno się tém zajmuje, a Gubernator badajozki, domniemany gorliwy iberyjski federalista, udał się niedawno temu do Elvasu i znajdował się tamże na zgromadzeniu tajnego towarzystwa. W skutek zawiadomienia Lorda Howarda de Walden miał Hrabia Aberdeen przesłać Posłowi angielskiemu w Madrycie instrukcyą, aby wszelkiemi sposobami przeciw jakiemukolwiek bądź mięszaniu się regencyi hiszpańskiéj do teraźniejszego rządu portugalskiego protestował. Sądzą, do-

dają owe dzienniki, że Regent wyprze się zabiegów Pana Aguilara i odwoła go, tém bardziéj, iż jego byt osobisty od przyjacielskich stósunków z Anglią zależy.

Morning Post otrzymała doniesienie z Paryża, iz rząd francuzki pokonał wszystkie trudności, jakie ostatecznemu załatwieniu sprawy turecko egipskiéj na przeszkodzie stały.

Pomiędzy posuniętemi w armii i marynarce na wyższe stopnie, następujące są znajomsze nazwiska: Sir M. C. O'Connel, brat słynnego Agitatora; Sir Hugh Gough, który dowodzi wojskiem w Chinach, na General-Porucznikôw; Hr. Munster i Lord Fred. Fitz Clarence, synowie Króla Wilhelma IV, na General-Majorów; Kontradmirałowie Ommanney, dowodzący teraz na m. Srodziemném, i sławny Hr. Dundonald (Cochrane) na Wiceadmirałów.

Mieszkańcy londyńskiéj dzielnicy Southwark odbyli we wtorek publiczne zgromadzenie, na którem uchwalili adres z powinszowaniem Królowéj urodzin Następcy tronu. Dodatek do tego adresu brzmi następnie. „Zarazem nie możemy tego przenieść na sobie, abyśmy nie uwiadomili W. K. Mości, że tysiące uczciwych i przystojnych kobiét, poddanych W. K. M., znosić muszą też same naturalne cierpienia na barłogu, bez poduszek pod głowy; że głód i nędza szerzą się po całym kraju wzdłuż i w szersz; że takowy stan rzeczy przypisujemy przedewszystkiém klassowemu prawodawstwu, i dla tego upraszamy W. K. M., abyś poleciła Ministrom swoim przedłożyć prawo, mocą którego każdy mężczyzna, skończywszy 21 lat wieku, i nieskażony występkiem, mógłby mieć głos przy wyborach członków Izby Niższéj Parlamentu.“

Dubliński narodowy związek repealów, odbył onegdaj tygodniowe posiedzenie swoje. Lord Major O'Conell przyjmowany był za wejściem głośnemi oznakami radości. Sekretarz związku odczytał adres patryotycznego związku kobiét w Dublinie, przyjęty na ostatniém posiedzeniu, na którém dwie damy pełniły obowiązki Prezesa i Sekretarza. Ten związek niewieści ma na celu podźwignienie fabryk irlandzkich i zniesienie unii. Poczém uchwalono petycyą do Królowéj o usunięcie od rządu Lordów de Grey i Elliot, jako nieprzyjaciół Irlandyi.

Cztérech Kapitanów marynarki, między którymi znajduje się Kommodor Napier, mianowanych zostało Adjutantami Królowéj.

Szwajcarya.

Z Freiburga. — W. Rada na wniosek Rady wychowania, stósownie do żądania Jezuitów, ustanowienie 6 nowych professur przy Athenaeum tutejszém uchwaliła: 1) Professurę dla filozofii historyi; 2) professurę dla prawa filozoficznego i prawa narodów; 3) professurę dla wyższéj literatury francuzkiéj; 4) professurę dla języka francuzkiego; 5) professurę dla literatury niemieckiéj; 6) professurę dla fizyki elementarnéj. Przez te 6 nowych professur tutejszy zakład naukowy, liczący tego roku około 700 wychowańców, na sposób uniwersytetu rozszerzony został. Wszystkie te professury zajmą Jezuici, a rząd tylko 3000 zł. rocznie im płacić będzie.

Włochy.

z Palermo, dnia 16. Listopada.

Królestwo neapolitańscy bawią jeszcze ciągle w tutejszém mieście. Prócz ceremonialnych posłuchań, które Król odbywa pod gołem niebem, udziela nadto dwa razy na tydzień publiczne i codzień prywatne posłuchanie w pałacu. Sycylijczyk, jak wiadomo, nie jest przyjacielem Neapolitańczyków i nie chętnie znosi ich panowanie, ale dobroć i uprzejmość, z jakiemi Król wszystkie prośby przyjmuje, pospiech z jakim następują odpowiedzie w zadziwiający sposób jednają mu serca wszystkich.

Stany Zjednoczone północnéj Ameryki.

Z Nowego-Yorku, d. 15. Listopada.

New-York-Herald głosi, że ważne odebrał udzielenia względem układów, między Anglią i Stanami Zjednoczonemi o znajomém prawie przeszukiwania okrętów, którego Anglicy dla swoich okrętów wojennych się domagają, toczyć się mających. Wspomniana gazeta dodaje, że to tak delikatna materya, iż łacno nie tylko do sporów, lecz do jawnéj wojny między obydwoma państwami doprowadzić może.

W Filadelfii stósunki handlowe i pieniężne są w jak najsmutniejszym stanie, co wszelako nie tyle z braku kapitałów, jak raczéj z nieufności w ujszczalności instytutów bankowych pochodzi.

Boston Gazette wspomina o utarczce, zaszłéj między korwetą angielską »Iris« pod kapitanem Tuncker, i innym okrętem w zatoce Benin; Anglicy ulegli. Stracili kilkunastu w zabitych i dowódzcę swego. Jakoż zdaje się, że ci, co niewolnikami handlują, ostatniemi czasy okręty takie posiadają, które te, co handlowi ich tamę położyć mają, w każdym względzie nierównie przewyższają. „Iris“ miał mieć 26 dział i 200 ludzi osady; łatwo się więc przekonać, jaki wielki i jak doskonale uzbrojony musiał być okręt handlarza, kiedy takiéj korwecie czoło mógł stawić!

Pogłoskę o ustąpieniu wyspy Kuby Angli-

kom, gazety amerykańskie po całych Stanach Zjednoczonych roztrąbiły, oraz donosi pismo z Nowego-Orleanu, że stósownie do ostatnich doniesień z téj wyspy Kreolowie i po części starzy Hiszpanie od Hiszpanii odpaść postanowili, kiedy Espartero tylko Uzurpatorem, któremu nie są obowiązani być posłusznémi. Ogromne na wyspę tę nałożone podatki najwięcéj do zniechęcenia tego się przyczyniają.

Rozmaite wiadomości.

Z Berlina, d. 10. Grudn.—Xiążę Pruski za pomocą opatrzności Boskiéj uszedł szczęśliwie nowego niebezpieczeństwa, które d. 8. b. m. życiu jego zagrażało. Konie pojazdu, w którym on z adjutantem swoim siedział, rozbiegały się; szczęściem zawadziły o mur, pojazd się wstrzymał i w téj chwili udało się Xięciu i Adjutantowi zeń wyskoczyć. Woźnica choć dość daleko wleczony, nie poniósł jednak znacznego uszkodzenia.

Z Warszawy. — Dwunasty poszyt »Biblioteki Warszawskiéj« za miesiąc Grudzień wyszedł na widok publiczny i zawiera: Działania wojenne po bitwie Lipskiéj; bitwa pod Hanau i koniec wojny jesiennéj w Niemczech 1813. r., przez J. W. Wernier; ogrodnik poeta, przez Leona Hr. Potockiego. — Powieści ludu: K. Wł. Wojckiego, Józefa Alexandra Mniszewskiego, Karóla Balińskiego. Rzecz krótka o związku jurysdykcyi kryminalnéj z cywilną, przez Franc. Maciejowskiego. Wspomnienia jednego dnia wędrówki po kraju, przez Mich. Balińskiego. Privilej albo Fundus miasta Janowcza, pomnik historyczny.— Poezye: Józefa Paszkowskiego. — Kronika: Ostatnia z Xiążąt Słuckich, kronika J. J. Kraszewskiego, przez M. Zarysy domowe K. Wł. Wójcickiego, przez A. T. Górnictwo w Polsce, tom 2gi, Hieronima Łabęckiego, przez Mich. Balińskiego. Wyjątki z prac literackich Pacyfika Lisowskiego, przez Rf. Hymny religijne księdza Ostrzykowskiego, przez S. Uwagi nad pismem p. Rosta: »Beitrag zur Geognosie von Süd-Polen, przez Ludwika Zeusznera. Literatura Niemiecka, przez Alex. K. — Rozmaitości: Wiadomości o odkryciach w przemyśle na chemii opartym z r. 1841 (dokończenie), przez Teofila Rybickiego, Pomyłki, przez Au. Wi. List Wojciecha Jastrzębowskiego (dokończ.). Grzyb olbrzymi, przez J. B. D. Dwa artykuły, Wojc. Potockiego. Czarownice, dwa obrazy Teniersa, przez Wł. Żal Milki, przez Wojciecha Potockiego. Literatura rossyjska, prz. Dubrowskiego. Wyjątki z listów z Wilna i Poznania. Nowiny. — Z dwunastym poszytem »Biblioteki Warszawskiéj«, skończył się rok pierwszy jéj istnienia. Odtąd dwanaście zeszytów, komplet za rok 1841, kosztuje w kraju złp. 80, za granicami Królestwa nie przejdzie złp. 100. Na rok 1842 „Biblioteka" wychodzić będzie bez żadnéj odmiany w tymże formacie i objętości. Prenumerować ją można na rok 1842, w Warszawie: w Redakcyi przy ulicy Sto-Jerskiéj Nro 1789 i u wszystkich księgarzy w Warszawie i na prowincyi, oraz na wszystkich Stacyach i Urzędach pocztowych w Królestwie. Prenumerata na rok 1842, jak dotąd będzie dwojaka, całkowita i cząstkowa. Całkowita, przy odebraniu biletu składa się w ilości złp. 60; cząstkowa, zapłaciwszy 15 przy odebraniu biletu, następnie po złp. 5 przy odebraniu każdego poszytu, aż do uiszczenia się zupełnego. Na stacyach pocztowych zapisywać się można za opłatą roczną złp. 60 lub półroczną złp. 30; za granicami Królestwa prenumerata roczna nie przejdzie złp. 80.

Ceny targowe w mieście Poznaniu.	Dnia 13. Grudnia 1841. r.					
	od			do		
	Tal.	sgr.	fen.	Tal.	sgr.	fen.
Pszenicy szefel	2	15	—	2	17	6
Zyta dt.	1	10	—	1	11	3
Jęczmienia dt.	—	22	6	—	25	—
Owsa dt.	—	18	6	—	19	6
Tatarki dt.	—	20	—	—	22	6
Grochu dt.	1	—	—	1	2	6
Ziemiaków dt.	—	8	—	—	9	—
Siana cetnar	—	25	—	—	26	—
Słomy kopa	8	—	—	8	5	—
Masła garniec	1	25	—	1	27	6
Spirytusu beczka . . .	12	15	—	13	—	—